Veiligheidsregio Drenthe

Begroting **2024**

Crisisbeheersing, GHOR, Brandweer, Bedrijfsvoering en Financiën

Voorwoord

Voor u ligt de begroting van 2024 van Veiligheidsregio Drenthe. We delen in deze begroting onze plannen en laten zien hoe we de plannen willen uitvoeren.

Als gevolg van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is een wijziging van deze wet te verwachten. De in 2022 gepubliceerde Contourennota van het Ministerie van Justitie en Veiligheid bepaalt deels de richting van de veiligheidsregio's voor de toekomst. In deze begroting is dan ook terug te lezen dat we ons vast voorbereiden op de wetwijzigingen die vanuit het Rijk op ons afkomen en die moeten leiden tot versterking van crisisbeheersing, brandweerzorg en informatievoorziening.

Tegelijkertijd vervullen we onverminderd onze huidige maatschappelijke taken op het gebied van crisisbeheersing, GHOR en brandweer. Een aantal grotere maatschappelijke thema's hebben invloed op de inhoud van deze taken, maar raken ook onze interne bedrijfsvoering. Deze thema's hebben we apart toegelicht, zodat zichtbaar wordt hoe zij in de volle breedte impact hebben op ons werk.

Ten aanzien van het Programma Brandweerzorg, dat de brandweer in Drenthe toekomstbestendig moet maken met gelijkwaardige brandweerzorg in plaats van gelijke brandweerzorg, is 2024 een belangrijk jaar: de contouren hoe die brandweerzorg er dan uit moet gaan zien, worden steeds scherper. Daarmee is de brandweer volop in transitie en is 2024 – net als 2023 – een jaar waarin we extra aandacht moeten schenken aan onze brandweervrijwilligers om hen in al deze veranderingen stevig vast te houden. Deze extra aandacht en enkele vakinhoudelijke wijzigingen waarvoor bijscholing nodig is, maken een extra impuls voor de brandweer noodzakelijk.

Financieel is er een aantal opvallende zaken in deze begroting: het opvangen van een uitzonderlijk hoge loon- en prijsontwikkeling; een uitzetting van de bijdrage vanuit het rijk (Bdur) voor kwaliteitsverbetering crisisbeheersing en de noodzaak voor tijdelijke impuls voor vakbekwaamheid van brandweermensen.

Ook 2024 belooft een dynamisch jaar te worden waarin alle onderdelen van de VRD volop in beweging zijn en zich actief voorbereiden op de wijzigingen die komende jaren op ons afkomen.
In deze uitdagende tijden liggen volop kansen om met lef, flexibiliteit en innovatiekracht vorm te geven aan de veiligheidsregio van de toekomst!

Het dagelijks bestuur

Leeswijzer

Organisatiebrede thema's apart benoemd

De VRD staat midden in de samenleving. Ontwikkelingen in de samenleving volgen elkaar ogenschijnlijk steeds sneller op en hebben een groot effect op de taakuitvoering van de VRD. Kenmerkend is dat deze thema's daarnaast vaak ook impact hebben op de eigen bedrijfsvoering. Deze autonome ontwikkelingen in de samenleving raken de VRD dus intern en extern en kunnen dan ook niet los van elkaar worden gezien. Voor deze organisatiebrede thema's is gekozen ze thematisch in deze begroting op te nemen, zodat de onderlinge samenhang zichtbaar blijft.

Dit geldt voor de volgende thema's:
- Klimaatadaptatie, duurzaamheid en energietransitie;
- Data en informatie als essentiële schakels;
- Veranderend vakmanschap en arbeidsmarktontwikkelingen.

Daarnaast bevat de begroting toelichting aan de hand van de gebruikelijke thema's:
- Crisisbeheersing en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR);
- Brandweer Drenthe;
- Bedrijfsvoering.

Na de tekstuele toelichting volgt een overzicht van de kosten volgens de missielijnen van de VRD:
1. Wij treden op bij calamiteiten en crises.
2. Wij vergroten de bewustwording over fysieke veiligheid.
3. Wij zijn onderdeel van de samenleving.
4. Wij zijn een flexibele en wendbare netwerkorganisatie.

Tenslotte zijn de benodigde paragrafen met financiële toelichtingen, de financiële begroting en meerjarenraming en de toelichting per risico opgenomen.

Klimaatadaptatie, duurzaamheid en energietransitie

Dat het klimaat verandert door menselijk handelen, staat niet meer ter discussie. Wereldwijd zijn de gevolgen daarvan steeds merkbaarder en ingrijpender. Om de effecten van de klimaatverandering te beperken, staan de thema's duurzaamheid en energietransitie hoog op alle maatschappelijke agenda's. Tegelijkertijd wordt de samenleving al geconfronteerd met de gevolgen van klimaatverandering en is klimaatadaptatie een actueel thema.

Al deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de taakuitvoering van de VRD. Er is sprake van een enorme ontwikkeling van nieuwe kennisdomeinen waarop advisering wenselijk is. Te denken valt daarbij aan zonneweides, waterstofproductie en -transport, energieopslagsystemen en windturbines. Klimaatverandering brengt ook nieuwe inzichten en nieuwe kennis op al bestaande dossiers, waardoor kennisontwikkeling op die dossiers meer dan ooit een continu proces is. Denk bijvoorbeeld aan de impact van droogte en hitte op evenementenadvisering, zorgcontinuïteit en natuurbrandbeheersing.
Ten aanzien van duurzaamheid heeft de VRD als overheidsorganisatie ook haar eigen verantwoordelijkheid en wil vandaaruit bijdragen door een duurzame organisatie te zijn.

Het klimaatkwadrant (zie afbeelding) biedt houvast voor de rollen en taken die de VRD op dit gebied heeft. De onderste twee kwadranten gaan over de externe rol die de VRD vervult in de voorbereiding op incidenten als in de bestrijding ervan.
De bovenste kwadranten duiden de impact voor de eigen organisatie.

Wat gaat de VRD daarvoor doen in 2024?

- Brede focus op 'Natuurbrandbeheersing';
- Versterken van de kennispositie op nieuwe dossiers
- Drenthe als evacuatieregio voor hoogwater voorbereiden via bestaande structuren en netwerken
- Uitvoering geven aan integraal duurzaamheidsbeleid binnen de eigen organisatie.

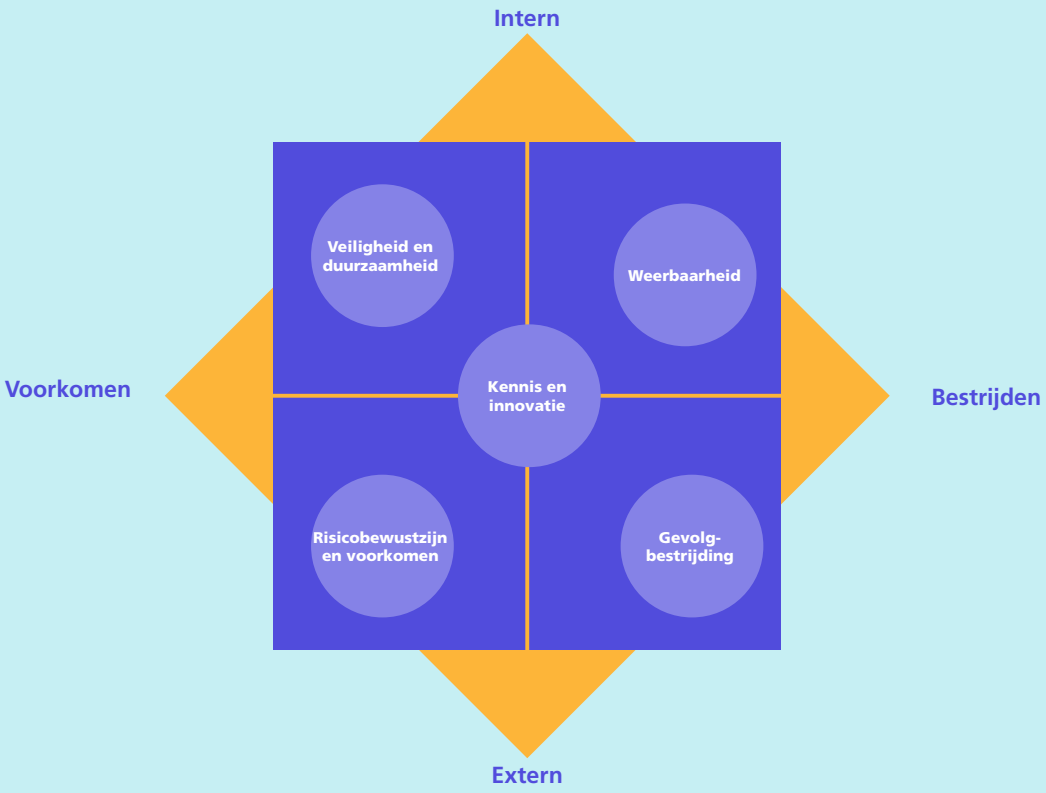

Klimaatadaptatie, duurzaamheid en energietransitie

Wat gaat de VRD daarvoor doen in 2024?

Brede focus op natuurbrandbeheersing

In het rapport 'Natuurbrandsignaal', uitgegeven in januari 2023, staat dat Nederland te maken krijgt met meer en intensere natuurbranden, waarbij de kans op onbeheersbare natuurbranden steeds groter wordt. In combinatie met een verdere verdichting van ons land zal dit leiden tot een grotere impact: niet alleen op natuurgebieden, maar in bredere zin op gezondheid, welzijn, bebouwde omgeving, natuur en economie. Droogte en warmte versterken elkaar waardoor het natuurbrandrisico sneller toe neemt dan het klimaat verandert.

Een van de grootste aanbevelingen in het rapport is om het risico van natuurbrand mee te wegen bij de ruimtelijke inrichting. Hiervoor is verbinding en het creëren van een gezamenlijk beeld met mogelijke oplossingen nodig tussen alle partners. Denk aan de provincie, Prolander[1], gemeenten, de VRD vanuit de primaire processen van crisisbeheersing en brandweer, waterschappen, recreatieondernemers, natuurorganisaties en -beheerders en andere relevante partners.

Het rapport wijst nadrukkelijk naar de veiligheidsregio om deze arbeidsintensieve netwerkrol nadrukkelijk te faciliteren naar alle partners. Bewustzijn creëren bij alle partners en rekening houden met de ruimtelijke inrichting is dan de opdracht en voorwaarde voor eenieder.

Met deze verschuiving van natuurbrandbestrijding naar natuurbrandbeheersing, is dit thema niet langer een thema dat alleen de brandweer aan gaat. Natuurbrandbeheersing vraagt van de brandweer, crisisbeheersing en GHOR én alle netwerkpartners tijd en energie om het risico op maatschappelijk ontwrichtende natuurbranden zoveel mogelijk te beperken. Het voorbereiden op risico's voor gezondheid, vitale infrastructuur, lokale economie, toerisme en effecten op de ruimtelijke inrichting zijn daarin verbindende factoren.

Versterken van kennispositie op nieuwe dossiers

Er wordt onverminderd energie gestoken in het op peil brengen en houden van kennis. Dit kost tijd en inspanning, omdat er veel nieuwe kennisdossiers zijn ontstaan. Nieuwe ontwikkelingen in deze dossiers volgen elkaar in hoog tempo op en wet- en regelgeving is niet of nauwelijks aanwezig of verouderd. Het opbouwen van kennis loopt daardoor parallel met de ontwikkelingen die plaatsvinden op deze dossiers. Daarnaast wordt op andere wijzen gezocht naar borging van de kaders op basis waarvan advisering plaatsvindt. Bijvoorbeeld door dit kader door kennisinstituten te laten toetsen. De VRD wisselt continu kennis uit met netwerkpartners en past nieuwe kennis breed toe binnen de eigen organisatie.

Drenthe als evacuatieregio voor hoogwater voorbereiden

Drenthe heeft niet direct te maken met het risico van hoogwater. Daar staat tegenover dat de hogere ligging van onze regio zich er goed voor leent om bij te dragen bij een eventuele overstroming in de lagere delen van het land. Drenthe is voor zo'n situatie evacuatieregio. Daar geven we invulling aan vanuit het principe van naoberschap. Er worden geen uitgebreide plannen gemaakt over de wijze waarop we eventuele evacuees gaan opvangen, maar zetten de bestaande crisisorganisatie en het uitgebreide netwerk van de VRD in om de opvang in goede banen te leiden.

Integraal duurzaamheidsbeleid binnen de eigen organisatie

Naast het feit dat klimaatverandering effect heeft op de hulpverleningstaken van de VRD, heeft de veiligheidsregio als overheidsinstelling ook een maatschappelijke rol en voorbeeldfunctie naar de samenleving. Duurzaamheidsbeleid gaat verder dan maatregelen op het gebied van huisvesting en mobiliteit: op die gebieden volgt de VRD het beleid van de Drentse gemeenten. Duurzaamheid gaat ook over het verduurzamen van opleidingen, risico- en crisisbeheersing en incidentbestrijding.
Bovendien worden thema's als duurzame inzetbaarheid, sociale veiligheid en diversiteit steeds belangrijker. De wijze waarop de VRD invulling geeft aan duurzaamheid in brede zin van het woord gaat steeds vaker het verschil maken bij het behouden en werven van medewerkers en vrijwilligers. Het ontwikkelen en bijstellen van en invulling geven aan duurzaamheidsbeleid is voor de komende jaren een continu proces.

[1] Prolander is een Gemeenschappelijke Regeling van de provincies Drenthe en Groningen en is de uitvoeringsorganisatie voor het landelijk gebied in beide provincies.

Data en informatie: essentiële schakels met kansen en consequenties

Er is geen proces meer denkbaar waarbij data en informatie geen essentiële rol spelen. Dat is bij de VRD niet anders. Of het nu gaat om de meldkamer, de crisisorganisatie, crisisbeheersing en GHOR, brandweer of de interne bedrijfsvoeringsprocessen: zonder data en informatie wordt het ingewikkeld. Daarbij is de snelheid van ontwikkelingen ongekend hoog en voortdurend sneller dan gedacht. Het is belangrijk om steeds mee te gaan in ontwikkelingen, om te voorkomen dat een achterstand wordt opgelopen die niet meer in te halen is.

Als het gaat om data en informatie zijn de volgende thema's binnen de VRD te onderscheiden, die permanente aandacht krijgen en tot het reguliere takenpakket horen:

Kansen

Informatievoorziening en informatiemanagement

De informatievoorziening (IV) zorgt ervoor dat alle informatie beschikbaar is die je nodig hebt om bedrijfsprocessen goed te laten verlopen. Denk daarbij niet alleen aan ICT en applicaties, maar ook data, (werk)afspraken en -procedures, documentatie, communicatiestructuren, en persoonlijke competenties. Want ook de mensen in de organisatie zijn onderdeel van de informatievoorziening. Het is een complex geheel van informatieprocessen, informatiesystemen, mensen, afspraken, techniek en data. Continuïteit en betrouwbaarheid zijn noodzakelijk. De basis moet op orde zijn.
Het blijven vernieuwen en ontwikkelen van de informatievoorziening, door innovaties uit de markt toe te passen, samen met partners te ontwikkelen en te experimenteren, garandeert dat de informatievoorziening ook op orde blijft en maximaal wordt benut.

Consequenties

Informatieveiligheid en privacy

Vanuit de landelijke samenwerking van veiligheidsregio's wordt gewerkt aan het versterken van de cyberweerbaarheid van de veiligheidsregio's. Dit gebeurt op basis van de informatiebeveiligingstandaard die verplicht is voor overheidsorganisaties. Onderdeel daarvan is het organiseren van de functies 'monitoring van dreigingen en kwetsbaarheden' (SOC, Security Operations Centre) en 'incident response op digitale incidenten' (CERT, Computer Emergency Response Team). Daarnaast is ook aandacht voor ethische aspecten: niet alles wat door technologische ontwikkelingen mogelijk wordt, is vanuit ethisch oogpunt wenselijk.

Cybergevolgbestrijding

De crisisorganisatie heeft een rol in het beperken van de maatschappelijk effecten van een cyberaanval of grootschalige uitval van digitale systemen. De crisisorganisatie wordt regelmatig getraind in het omgaan met cybergevolgbestrijding en kennis en vaardigheden op dit thema wordt voortdurend vergroot. Daarnaast wordt actief gewerkt aan het vergroten en onderhouden van het netwerk om zo de onderlinge samenwerking te versterken.

Wat wil de VRD bereiken?

- Aansluiten bij voorziene landelijke ontwikkelingen voor informatievoorziening.

Data en informatie: essentiële schakels met kansen en consequenties

Wat gaat de VRD daarvoor doen in 2024?

Aansluiten bij landelijke ontwikkelingen voor informatievoorziening
Het ministerie van Justitie en Veiligheid werkt aan een versterking van crisisbeheersing en brandweerzorg. Het doel hiervan is om beter voorbereid te zijn op bovenregionale en landelijke crises en incidenten. De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's en recente crises zijn hiervoor de input geweest. In de contourennota die hierover al is verschenen, wordt de informatievoorziening tussen Rijk, veiligheidsregio's, politie en andere relevante partners als essentieel genoemd.

> *"Informatiemanagement is een primair proces naast brandweerzorg en crisisbeheersing. Deze taak en rol noodzaken de veiligheidsregio's om zowel hun eigen regionale informatievoorziening en -beveiliging, als de gezamenlijke informatievoorziening met het Rijk en de andere partners, op orde te hebben. Dat is een cruciale randvoorwaarde om een betrouwbare informatiepositie in rampenbestrijding en crisisbeheersing blijvend in te vullen. Om hieraan te voldoen is continue ontwikkeling essentieel."*[2]

Het Rijk werkt aan drie grote ontwikkelingen:

1. **Creëren van een wettelijke basis voor gemeenschappelijke informatievoorziening in alle fasen van crisisbeheersing en brandweerzorg.**
   Informatievoorziening is als basisproces één van de belangrijke steunpilaren voor de taakuitvoering van de veiligheidsregio's in de crisisbeheersing en is ook wettelijk zo vastgelegd. Gemeenschappelijke informatievoorziening is essentieel om flexibele en effectieve netwerksamenwerking te realiseren. Ook is het een belangrijke basis voor crisisbesluitvorming ten tijde van daadwerkelijke crises.

2. **Inrichting Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2) en wettelijke borging.**
   Er bestaat een noodzaak voor een gemeenschappelijke informatievoorziening in alle fasen van de crisisbeheersing met alle relevante crisispartners, publiek en privaat waarbij netcentrisch werken het uitgangspunt is: tijd- en plaatsonafhankelijk waarbij alle betrokken partijen op hetzelfde moment over de actuele informatie beschikken. Met KCR2 realiseren het ministerie van Justitie en Veiligheid en de veiligheidsregio's als onderdeel van de crisisorganisatie en in nauwe aansluiting op het Nationaal Crisiscentrum en in samenwerking met andere departementen en crisispartners, een netwerkorganisatie en werkwijze die gaat helpen om gelijktijdig en gezamenlijk 24/7 over een compleet veiligheidsbeeld te beschikken.

3. **Wettelijke borging van de taak(uitvoering) van informatiemanagement en KCR2.**
   Wettelijke borging is noodzakelijk ten aanzien van:
   - Eén gezamenlijk knooppunt voor een gemeenschappelijke informatievoorziening op het terrein van crisisbeheersing en brandweerzorg, met gestandaardiseerde koppelvlakken, eenduidige definities en heldere (wettelijke) afspraken over het delen van informatie (waaronder het gebruik van persoonsgegevens).
   - Verplicht gebruik door de veiligheidsregio's en het Rijk, alsmede de instandhouding hiervan, met inachtneming van de hierboven beschreven elementen.
   - Toezicht en handhaving op het toepassen van architectuur(standaarden), beveiligingsnormen en op het beheer en de informatieveiligheid. Niet alleen voor de veiligheidsregio's zelf, ook in de keten van meldkamers, risico- en crisisbeheersing.

Er zijn vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld, zodat de VRD uitvoering kan geven aan de extra eisen die door landelijke ontwikkelingen aan de informatievoorziening en informatiemanagement gesteld gaan worden.

[2] Ministerie van Justitie en Veiligheid, Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg, 06-12-2022, p. 24.

Veranderd vakmanschap en arbeidsmarktontwikkelingen

Met de veranderende samenleving veranderen ook de eisen die gesteld worden aan het vakmanschap van alle medewerkers bij de VRD en in de crisisorganisatie. Niet alleen de inhoud van het vak verandert; ook aan de competenties die nodig zijn om goed invulling te geven aan het werk worden andere eisen gesteld. Het bijblijven in het vakgebied kost daardoor vaak meer inspanning in de vorm van tijd, energie en training dan tot nu toe het geval was.

Een ander punt van aandacht is de toenemende arbeidsmarktproblematiek: al enkele jaren is sprake van schaarste aan beschikbare professionals op een aantal specifieke domeinen. Dat betekent dat vacatures vaak moeilijk kunnen worden ingevuld.
Om in de toekomst flexibel en wendbaar te blijven is het van belang om goed na te denken over de mogelijkheden om het personeelsbestand tijdig aan te vullen én te verjongen. Nieuwe generaties beschikken immers over andere vaardigheden en hebben andere verwachtingen van werkgevers. Deze uitdaging is zichtbaar dwars door de organisatie, maar specifiek op de meldkamer.

Ten aanzien van brandweervrijwilligers zijn specifieke maatschappelijke knelpunten te zien. Vrijwilligers zijn korter verbonden aan de VRD dan voorheen en moeten hun schaarse tijd verdelen over meer prioriteiten, zoals de balans werk/privé, andere maatschappelijke rollen of andere vrijwilligersfuncties. Bij de in gang gezette transitie van gelijke naar gelijkwaardige brandweerzorg is het aanpassen van het huidige bedrijfsmodel en blijvend inspelen op de wensen en behoefte van de vrijwilliger van de toekomst een belangrijk uitgangspunt in het waarborgen van voldoende aanwas.

Wat wil de VRD bereiken?

- Een aantrekkelijke werkgever zijn, meebewegen met het werk en inzetten op talent.
- Voldoende vrijwilligers werven: nu en in de toekomst.
- De netwerkfunctie inzetten om personele vraagstukken samen met partners op te lossen.
- Moderne werkwijze van advisering.
- Versterken van haar kennispositie om de taak richting samenleving en gemeenten te vervullen.
- Invulling geven aan veranderend vakmanschap op de Meldkamer Noord-Nederland.

Wat gaat de VRD daarvoor doen in 2024?

Een aantrekkelijke werkgever zijn, meebewegen met het werk en inzetten op talent

De definitie van goed werkgeverschap is: ‘ondersteuning bieden bij het bereiken van de plek waar elke medewerker zich het best voelt, de beste versie van zichzelf kan zijn en werkgeluk ervaart’.
Een medewerker wordt ingezet op het werk dat er te doen is en op de plek waar hij of zij het meeste tot zijn/haar recht komt en waarde toevoegt. En daarmee dan ook het meest productief is voor de organisatie. Talent is daarbij bepalend. Dat is primair in de organisatie, maar kan ook daarbuiten. Dat vraagt flexibiliteit van medewerkers, die daar op hun beurt afwisseling, ontwikkeling, vitaliteit en de voldoening van het werk doen dat past bij hun talent voor terug krijgen.
Om medewerkers in de gelegenheid te stellen hun vakmanschap op orde te houden, worden voldoende mogelijkheden geboden om trainingen en opleidingen te volgen. Het gaat hierbij zowel om het bijhouden van vakinhoudelijke kennis, als om het ontwikkelen van competenties en vaardigheden die nodig zijn om het (veranderende) werk kwalitatief goed en efficiënt uit te voeren.

Voldoende vrijwilligers: nu en in de toekomst

Om mee te bewegen en voldoende potentieel te behouden streeft de VRD naar een minder zwaar eisenpakket, zodat het brandweerwerk aantrekkelijker blijft. Het krijgen en houden van voldoende vrijwilligers is een integraal onderdeel van het Programma Brandweerzorg dat verderop in deze begroting is beschreven. Daarbij wordt ook geïnvesteerd in een meer inclusieve cultuur op brandweerposten: het is van belang ervoor te zorgen dat een brede groep mensen zich thuis voelt op brandweerposten.
Daarnaast wordt meer aandacht besteed aan het informeren van werkgevers in Drenthe wat het betekent wanneer medewerkers ook brandweervrijwilliger zijn. Onderzoek van het NIPV leert dat verbeterde informatie leidt tot een grotere bereidheid onder werkgevers om medewerkers toe te staan onder werktijd bij te dragen aan de vrijwillige brandweer.

Veranderd vakmanschap en arbeidsmarktontwikkelingen

Netwerkfunctie inzetten om personele vraagstukken samen met partners op te lossen
De VRD zet samen met de GGD in op versterking van haar positie op de arbeidsmarkt, onder andere door verbinding aan te gaan met onderwijsinstellingen, gemeenten en andere partners. De mogelijkheden om personeel onderling voor langere of kortere tijd uit te wisselen en andere vormen van samenwerken worden onderzocht.

Moderne wijze van advisering
Met de veranderingen die op stapel staan voor zowel de brandweer als voor crisisbeheersing, verandert ook de rol van de adviseurs binnen de VRD.
Zo vraagt de ontwikkeling van gelijke naar gelijkwaardige brandweerzorg om versterking van advisering over veiligheid aan de voorkant van de veiligheidsketen: de veiligheidsketen werkt immers als een systeem van communicerende vaten en om dat systeem in evenwicht te houden heeft elke wijziging invloed op de andere onderdelen in het systeem.
Daarnaast werd al eerder geconstateerd dat de nieuwe rol van adviseurs op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie veel tijd en energie vraagt, omdat het hier gaat om nieuwe kennisdossiers. Dit betekent dat het vak van adviseur bij de VRD volop in beweging is, zowel bij crisisbeheersing, de brandweer als bij bedrijfsvoering. Niet alleen op vakinhoud, maar ook op het gebied van benodigde competenties die nodig zijn om invulling te kunnen geven aan een andere manier van adviseren.

Invulling geven aan veranderend vakmanschap op de Meldkamer Noord-Nederland
Met de veiligheidsregio's Fryslân en Groningen vindt samenwerking plaats in de Meldkamer Noord-Nederland (MNN). Die samenwerking is in 2023 herijkt door vaststelling van convenant samenwerking uitvoering meldkamerfunctie en de (herziene) overeenkomst werkgeverschap. De effecten hiervan worden nu structureel in deze begroting.

De drie veiligheidsregio’s hebben daarmee een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de MNN.
Onderkend is dat een aantal centralisten de werkzaamheden op de meldkamer niet tot hun pensioen kan vervullen. Hun mobiliteit en arbeidsfitheid vraagt aandacht. De drie regio’s hebben een inspanningsverplichting voor het zoeken naar passend werk voor centralisten die willen doorstromen naar ander werk.

Met elkaar zorgen de drie regio’s voor een 24/7 beschikbaarheid van een calamiteitencoördinator op de meldkamer. De VRD zal daartoe “Om niet” personele bijdrage leveren aan de functie van calamiteitencoördinator van 0,7 fte. Dit is een verhoging van 0,4 fte, die opgevangen wordt binnen het bestaande personeelsbestand.

Crisisbeheersing en GHOR

Crisisbeheersing (team crisisbeheersing en GHOR en de crisisorganisatie) spant zich in om rampen en crisis te voorkomen, zo klein mogelijk te houden of zo snel mogelijk te beheersen. De crisisorganisatie is in staat om zowel gekende als ongekende crises aan te kunnen. Dat gebeurt met medewerkers van de VRD, van de 12 gemeenten en andere crisispartners. Uitgangspunten van crisisbeheersing zijn een flexibel crisismodel, een breed crisisnetwerk en een goed voorbereide crisisorganisatie.

De komende jaren wacht de VRD een stevige versterkingsoperatie op het gebied van crisisbeheersing, geïnitieerd en gestuurd vanuit het Rijk. Hoewel crisisbeheersing in de afgelopen 10 jaar naar een hoger niveau is getild, maken de crises van de afgelopen jaren duidelijk dat het stelsel van crisisbeheersing nog meer verstevigd moet worden. Het doel daarvan is om in toekomstige crises met name op bovenregionaal en landelijk niveau de samenwerking te verbeteren.
Het kabinet heeft naar aanleiding van de Evaluatie Wet veiligheidsregio's aangekondigd om zo snel mogelijk te komen tot een verbeterd, toekomstbestendig, samenhangend stelsel voor onder andere crisisbeheersing en brandweerzorg.[3]

Het is voor de VRD essentieel om tijdig en proactief op deze voorziene landelijke ontwikkelingen in te spelen, om te voorkomen dat de veiligheidsregio achter de feiten aan gaat lopen: in de hedendaagse hectiek zijn eenmaal opgelopen achterstanden nauwelijks in te halen.

Wat wil de VRD bereiken?

- Verbeteren van de afstemming en samenwerking tussen Rijk en veiligheidsregio.
- Verbeteren inbedding van de GHOR binnen crisisbeheersing.
- Meer aandacht voor internationalisering.
- Optimaliseren van het gebruik van het actuele veiligheids- en gezondheidsbeeld.
- Uniformeren van het kwaliteitsniveau van bevolkingszorg en regie op crisiscommunicatie.

Wat gaat de VRD daarvoor doen in 2024?

Verbeteren afstemming en samenwerking Rijk-regio's

Veiligheidsregio's en nationale partners investeren in het versterken van de aansluiting en verbinding tussen het Rijk en de regio's. Zo worden landelijke crisisplannen indien nodig vertaald naar regionale crisisplannen waarbij de rol en inzet van de veiligheidsregio wordt vastgesteld. Door de kwaliteit van de crisisorganisatie en –functionarissen meer op elkaar af te stemmen wordt de samenwerking tussen de regio's en het rijk vergemakkelijkt.
Aandachtspunt bij het vertalen van landelijke plannen naar de regionale plannen is het verschil tussen de Randstedelijke context en de plattelandscontext van de Drentse omgeving.

Verbeteren inbedding GHOR binnen crisisbeheersing

De GHOR moet als essentieel onderdeel van het stelsel van crisisbeheersing beter worden ingebed. Daarbij hoort ook een verduidelijking van de GHOR-taak in geval van regiogrensoverschrijdende of landelijke crises van langere duur. Die verduidelijking komt terug in de aanpassing van de Wet veiligheidsregio's. In Drenthe geldt dat de GHOR-taak wordt geleverd vanuit de GGD. Deze taak wordt nu organisatorisch ingebed bij de VRD voor een betere verbinding met de organisatie van crisisbeheersing.

Internationalisering

Drenthe is een grensregio. Dat betekent dat er samen met aangrenzende, Duitse regio's een wederzijdse verantwoordelijkheid is ten aanzien van gezondheid en veiligheid tijdens incidenten en crisis. Er is samenwerking met Duitse hulpdiensten bij het voorkomen en beperken van risico's en de eventuele gevolgen van incidenten. De VRD onderhoudt het internationale netwerk en betrekt netwerkpartners bij planvorming, oefening en training. De nabije toekomst richt zich op het tijdig delen van informatie en het gezamenlijk prepareren op crisis en rampen.

[3] Ministerie van Justitie en Veiligheid, Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg, 06-12-2022, p.2.

Crisisbeheersing en GHOR

Zorgcontinuïteit tijdens crises
De GHOR streeft ernaar dat slachtoffers bij rampen en crises de best mogelijke zorg krijgen en dat voorkomen wordt dat er nog meer slachtoffers vallen. Daarom zorgt GHOR dat betrokken organisaties - zoals ziekenhuizen, ambulancedienst, huisartsen en GGD - in die situaties één geneeskundige hulpverleningsketen vormen. Daarnaast ondersteunt en adviseert de GHOR zorginstellingen en overheden in hun voorbereiding op crises. De GHOR is de schakel tussen het zorgnetwerk, de veiligheidspartners en het openbaar bestuur en is voorbereid om flexibel en wendbaar te voldoen aan de vraag vanuit gemeenten en netwerkpartners in de aanpak van gekende en ongekende crises.

Herijking bevolkingszorg
Bevolkingszorg speelt een cruciale rol in de crisisbeheersing. Op landelijk niveau heeft een herijking van bevolkingszorg plaats gevonden. Uniformering van het kwaliteitsniveau van bevolkingszorg de regierol van de veiligheidsregio bij crisiscommunicatie zijn twee belangrijke pijlers. Drenthe haakt aan op deze landelijk ontwikkelingen en kent binnen crisisbeheersing haar eigen project herijking bevolkingszorg.

Brandweer Drenthe

Het wordt steeds lastiger om brandweervrijwilligers te vinden die kunnen voldoen aan alle eisen die aan de brandweer gesteld worden en om ze vervolgens (langdurig) te binden. Ook op andere gebieden wordt het steeds ingewikkelder om binnen de bestaande werkwijze aan de steeds hogere kwaliteitseisen te voldoen. Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende aspecten van vakbekwaamheid. De grenzen aan van wat nog mogelijk is zijn in veel gevallen bereikt, bijvoorbeeld als het gaat om vakbekwaamheid van medewerkers, paraatheid van de brandweer en kennis van nieuwe risico's om veilig op te kunnen treden.

Om in de toekomst goede brandweerzorg te blijven leveren is het noodzakelijk goed in te spelen op de ontwikkelingen in de samenleving. Daarbij moet voldoende oog zijn voor een acceptabele belasting van brandweermensen én beheersbare kosten van brandweerzorg in zijn totaliteit. 'Van gelijke naar gelijkwaardige brandweerzorg in Drenthe' – ook wel bekend als Programma Brandweerzorg - is een aanpassingsproces in 2019 ingezet: het moet in vijf tot tien jaar geleidelijk tot een toekomstbestendig model van brandweerzorg leiden. Dat vraagt lef, flexibiliteit en biedt volop kansen om innovatief vorm te geven aan de toekomst van de brandweer in Drenthe.

De inspanningen voor de nabije toekomst richten zich op het in stand houden van de huidige brandweerzorg en gelijktijdig veranderen om de brandweerorganisatie van de toekomst te realiseren. Deze transitie wordt via vier programmalijnen uitgevoerd:

a. **Behapbare basis.**
   Door brandweerwerk veiliger, eenvoudiger en meer op maat van het verzorgingsgebied te organiseren, kunnen posten zich efficiënter en effectiever voorbereiden. Dit moet ertoe leiden dat huidige inspanningen voldoende blijven voor eisen van de toekomst, waarmee de trend van toenemende inspanning voor gelijkblijvende kwaliteit wordt gekeerd.
b. **De samenleving betrekken.**
   Hulp uit de directe omgeving is van grote waarde en kan beter aansluiten op het werk van de brandweer worden. Dit moet leiden tot snellere en effectievere hulpverlening.
c. **Ondersteuning op afstand.**
   Door leidinggevenden te ondersteunen met specialistische kennis en repressieve coaching wordt brandwerk minder kennisintensief. Dit leidt tot lagere vakbekwaamheidslasten met behoud van veiligheid en kwaliteit.
d. **Vitale brandweerposten.**
   Vakbekwame, fitte, mentaal weerbare en sociaal verbonden posten zijn voorwaardelijk voor een toekomstbestendige brandweer.

Brandweerzorg is een onderdeel van de veiligheidsketen: dit systeem werkt als communicerende vaten. Aanpassingen in de brandweerzorg hebben rechtstreeks invloed op de andere schakels binnen de veiligheidsketen, waaronder risicobeheersing.

Brandweer Drenthe

Wat wil de VRD bereiken?

- Voortzetting van de implementatie van het Programma Brandweerzorg in het algemeen en daarnaast in het bijzonder aandacht voor:
  - Versnellen van de programmalijn ‘Ondersteuning op afstand’.
  - Duurzame inzetbaarheid van vrijwilligers bevorderen.
- Herstellen van de vakbekwaamheidskloof.
- Uitvoeren van verbeterpunten keuringslocaties brandweerkeuringen.
- Verschuiving van adviestaken van risicobeheersing.

Wat gaat de VRD daarvoor doen in 2024?

Implementatie van het Programma Brandweerzorg
In de periode 2019-2022 is een grondige verkenning uitgevoerd op welke wijze het Programma Brandweerzorg vorm kon krijgen. In 2023 is gestart met de implementatie van een traject waarbij een verandertempo wordt gehanteerd dat past bij een organisatie die voor een groot deel bestaat uit vrijwilligers en die recht doet aan het opgebouwde vertrouwen bij de medewerkers en bij de samenleving. De strategie voor het vormgeven van toekomstbestendige brandweerzorg is gebaseerd op experimenteren en ontdekken met kleine stappen, waardoor op elk moment getoetst kan worden of de ontwikkeling voldoende aansluit bij de ontwikkelingen in de samenleving. Bij de uitvoering van het programma wordt het principe "nieuw voor oud" gehanteerd. Desondanks bestaat de mogelijkheid dat bestuurlijke keuzes ontstaan als gelijkwaardige veiligheid niet gegarandeerd kan worden.

Naast het lopende Programma Brandweerzorg waarbinnen tal van activiteiten worden uitgevoerd, ligt in 2024 de focus op:

Versnellen van de programmalijn ‘Ondersteuning op afstand’
Door de snelheid van (technologische) ontwikkelingen en gevolgen van bijvoorbeeld klimaatadaptatie en energietransitie nemen risico’s in de samenleving in snel tempo toe en veranderen van aard. Dit leidt tot een breed scala aan incidenten waar de brandweer zich onmogelijk nog op voor kan bereiden op de manier zoals die tot nu gebruikelijk is. Het is niet langer mogelijk om qua kennisniveau vakbekwaam te blijven: de grens is bereikt. Dit leidt tot extra risico’s voor de veiligheid van brandweerpersoneel. Het is daarom noodzaak om de programmalijn ‘Ondersteuning op afstand’ te versnellen: door leidinggevenden bij de brandweer tijdens de inzet op afstand te ondersteunen met noodzakelijke kennis wordt de veiligheid beter geborgd en neemt de belasting qua kennisniveau op deze groep brandweermensen niet langer toe.

Duurzame inzetbaarheid van vrijwilligers bevorderen
Het werven, boeien en binden van brandweervrijwilligers wordt steeds lastiger. Er is al langere tijd een trend dat brandweervrijwilligers zich steeds minder lang binden aan de brandweer. Dit levert hogere opleidingskosten op, omdat er vaker nieuwe brandweervrijwilligers moeten worden opgeleid. Daarnaast is het op een aantal plekken steeds lastiger om nieuwe mensen te werven die volledig willen en kunnen voldoen aan de eisen die op dit moment gesteld worden. Het is belangrijk te onderzoeken wat er moet veranderen om brandweervrijwilligers aan te kunnen trekken én hoe deze mensen langer aan de brandweer verbonden kunnen blijven. Er wordt dus gezocht naar nieuwe mogelijkheden om duurzame inzetbaarheid te bevorderen om brandweervrijwilligers langer vast te houden en de brandweerorganisatie te stabiliseren.

Dit zou bijvoorbeeld kunnen door de opleidingseisen naar beneden bij te stellen. En dan noodzakelijke kennis en ervaringen aan te vullen door slimme (informatie) technologie. Hiervoor is het noodzakelijk dat landelijke eisen worden bijgesteld.

Als niet wordt geïnvesteerd in organisatorische en technologische innovatie, dan zal het aantal beschikbare vrijwilligers langzaam afnemen. En dat lijdt tot afname van paraatheid en kwaliteit, wat veiligheidsrisico’s voor eigen personeel en samenleving tot gevolg heeft.

Brandweer Drenthe

Herstellen van de vakbekwaamheidskloof
De vakbekwaamheid van medewerkers staat onder druk. Enerzijds omdat door maatschappelijke ontwikkelingen de eisen aan kennis en kunde die gesteld worden sneller gaan dan voor brandweervrijwilligers is bij te benen.
Maar er is meer aan de hand: als gevolg van het incident bij De Punt in mei 2008 en de conclusies die volgden na het onderzoek van het incident is binnen de brandweer in Nederland een nieuwe brandweerdoctrine opgesteld: basisprincipes voor brandbestrijding. Het doel is om brandbestrijding veiliger en eenvoudiger te maken. Deze basisprincipes zijn inmiddels verwerkt in de landelijke les- en leerstof. Nieuwe brandweermensen worden opgeleid volgens deze principes. Voor het zittende personeel is een bijscholing gepland, omdat de gevolgen voor het dagelijkse werk groot zijn. Deze bijscholing is gestart, maar in de praktijk lijken de gevolgen groter dan vooraf verwacht. Daarnaast heeft de bijscholing tot op heden versnipperd plaatsgevonden, dat komt vooral door oefenbeperkingen tijdens de COVID-19 pandemie. Al met al heeft de bijscholing nog niet het gewenste effect, waardoor binnen een brandweereenheid verschil van werkwijzen ontstaat tussen oude principes van brandbestrijding en de nieuwe. Het is van groot belang dat deze vakbekwaamheidskloof zo snel mogelijk wordt gedicht.

Verbeterpunten keuringslocaties brandweerkeuringen
In 2022 is een projectgroep gestart met het verbeteren van het beleid en de uitvoering van de verplichte medische brandweerkeuringen (PPMO). Onderdeel van dat project is een onderzoek of de keuringslocaties die de VRD gebruikt voldoen aan de eisen die aan keuringslocaties gesteld worden. Het gaat daarbij om arbo-eisen, eisen vanuit het landelijke PPMO-protocol en eisen vanuit de keuringsinstantie. De resultaten van dat onderzoek volgen in de loop van 2023, waarna zo snel mogelijk de keuringslocaties aangepast worden waar dat nodig blijkt te zijn. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan dit doorwerken tot in 2024.

Verschuiving van adviestaken van risicobeheersing
Als gevolg van de Wet kwaliteitsborging die op 1 januari 2024 in gaat wordt in de komende jaren stapsgewijs de bouwplantoetsing uitbesteed aan private partijen, uitgezonderd gelijkwaardigheidsvraagstukken. De ruimte die daardoor bij risicobeheersing ontstaat wordt gebruikt om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag naar advisering als expertise op brandveiligheid. Bijvoorbeeld op het gebied van nieuwe vraagstukken als gevolg van de energietransitie; brandveiligheid in zorginstellingen en in de woonomgeving. Kenmerkend voor de advisering van risicobeheersing is de risicogerichte aanpak die betere resultaten geeft dan regelgerichte advisering.

Bedrijfsvoering

De belangrijkste taak van bedrijfsvoering is het ondersteunen van de primaire processen. De VRD is een wendbare en flexibele organisatie die 24/7 paraat staat om bij incidenten en crisis op te treden. Dat vraagt ook om een wendbare en flexibele bedrijfsvoering die naast de standaard bedrijfsvoeringsprocessen ook de noodzakelijke 24/7 paraatheid maximaal ondersteunt.
De afgelopen jaren is ingestoken op het verbeteren van diverse bedrijfsvoeringsprocessen om zo tot een toekomstbestendige bedrijfsvoering te komen. Ook in 2024 richt bedrijfsvoering zich op het borgen van continuïteit, het actualiseren en flexibiliseren van bedrijfsvoeringsprocessen en het efficiënt en kostenbewust werken. Belangrijk onderdeel daarin is de steeds verdergaande samenwerking met GGD Drenthe op onderdelen en processen die door beide organisaties gezamenlijk opgepakt kunnen worden.

Vanwege het maatschappelijk belang van veiligheidsregio's wordt onderzocht of de sector als vitaal moet worden aangemerkt vanuit het Rijk. Verwacht wordt dat er begin 2024 meer inzicht is in de consequenties van de vitaliteitsbeoordeling die in 2023 plaatsvindt.

Wat wil de VRD bereiken?

- Afronden van de implementatie van het waarderingsmodel Baarda.
- Implementatie van de Wet open overheid.

Wat gaat de VRD daarvoor doen in 2024?

Implementatie waarderingsmodel Baarda

In 2023 wordt gestart met de implementatie van het nieuwe waarderingsmodel Baarda.
De VRD is een flexibele en waardengedreven organisatie. De organisatie is wendbaar, flexibel en is adaptief aan de veranderende opgave. De organisatie kijkt anders naar werk: in termen van werkzaamheden in plaats van functies en het verbinden van de juiste mensen aan deze werkzaamheden. Daarom wordt in 2023 de overstap naar een nieuw waarderingsmodel gemaakt dat bijdraagt aan eerlijk en transparant belonen en waarbij de medewerker wordt gewaardeerd op basis van zijn persoonlijke toegevoegde waarde.

Model Baarda is een rollenwaarderingsmodel waarmee de organisatie medewerkers flexibel kan inzetten, passend bij de toegevoegde waarde die iemand kan leveren. Die toegevoegde waarde bestaat uit het probleemoplossend vermogen en de kennis die iemand heeft in bepaalde werksituaties.

De implementatie start in 2023 en wordt zorgvuldig uitgevoerd. In 2024 heeft iedere medewerker van de VRD een rol en een beeld van zijn of haar groeipad.

Implementatie Wet open overheid

De Woo (Wet open overheid) vervangt de Wob (Wet openbaarheid bestuur), maar heeft een veel bredere scope. De Woo ziet niet alleen toe op de wijze waarop belanghebbenden informatie kunnen opvragen bij overheidsinstellingen, maar verplicht overheidsinstellingen ook om actief documenten uit diverse categorieën openbaar te maken. Verder bepaalt de Woo dat de documenten die worden gepubliceerd, aan bepaalde eisen moet voldoen en dat documenten deels moeten worden gepubliceerd op een (nog nader in te richten) digitaal platform PLOOI.

De implementatie vraagt om een meerjarige gestructureerde aanpak en betrokkenheid van diverse disciplines binnen de VRD en GGD, zoals juridisch, ICT, document-/archiefbeheer en communicatie.
De structurele materiële kosten hangen samen met licenties voor hulpprogramma's om documenten te screenen en te zwarten op persoons- en andere vertrouwelijke gegevens, alsmede kosten voor het publiceren van documenten op de nog nader in te richten digitale portal 'PLOOI' van de overheid.

Vertaling rollen naar missielijnen

De rollen zoals hierboven toegelicht maken onderdeel uit van de hieronder aangegeven missielijnen. Voor de vertaling van de rollen naar kosten wordt verwezen naar onderstaande uitwerking.

Wij treden op bij calamiteiten en crises

Een calamiteit of crisis in Drenthe dient zo goed mogelijk te worden bestreden, waarbij schade en onrust zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. Veiligheidsregio Drenthe geeft structuur aan het multidisciplinair optreden van hulpverleningsdiensten, overheden en private partijen die een rol hebben in crisisbestrijding, ongeacht de aard van de crisis. Afhankelijk van het type crisis heeft Veiligheidsregio Drenthe een adviserende, faciliterende of coördinerende rol, of een combinatie daarvan. Monodisciplinair coördineert GHOR Drenthe de geneeskundige hulpverlening en levert Brandweer Drenthe de benodigde brandweerzorg tijdens calamiteiten en crises.[4]

		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Programma Calamiteiten en Crises							
Incidentbestrijding	Lasten	4.803	4.742	5.119	5.424	5.616	5.795
Operationele informatievoorziening	Lasten	208	152	152	152	152	152
Techniek en logistiek	Lasten	1.760	1.607	1.607	1.607	1.607	1.607
Vakbekwaamheid	Lasten	2.150	1.799	1.799	1.799	1.799	1.799
Crisisbeheersing	Lasten	222	247	247	247	247	247
GHOR	Lasten	1.316	1.352	1.471	1.568	1.630	1.688
Investeringen	Lasten	2.958	3.404	3.464	3.524	3.584	3.644
Personeel	Lasten	8.880	8.673	9.491	10.100	10.486	10.832
Saldo lasten	Saldo	22.297	21.974	23.348	24.420	25.120	25.762
Incidentbestrijding	Baten	1	0	0	0	0	0
Techniek en logistiek	Baten	46	30	30	30	30	30
Investeringen	Baten	125	113	113	113	113	113
Vakbekwaamheid	Baten	3	12	12	12	12	12
Personeel	Baten	104	26	26	26	26	26
Saldo baten	Saldo	280	181	181	181	181	181
Totaal programma Calamiteiten en Crisis		22.017	21.793	23.167	24.239	24.939	25.580

Toelichting bij de tabel:

- Een toename van kosten als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen.
- De kapitaalslasten nemen toe conform eerdere afspraken.

Hierna wordt ter informatie kort opgesomd welke kosten onder de verschillende posten worden verantwoord:

- Onder Incidentbestrijding worden de kosten van de vrijwilligers en de medewerkers op de meldkamer verantwoord.
- Onder Operationele informatievoorziening zijn de kosten opgenomen voor soft- en hardware voor navigatie en paraatheidsystemen.
- Onder Techniek en logistiek staan de kosten voor het onderhoud materieel.
- Onder Vakbekwaamheid staan de kosten voor het opleiden en oefenen van het repressieve brandweerpersoneel.
- Onder Crisisbeheersing de kosten verantwoord noodzakelijk voor het in stand houden van de Drentse crisisorganisatie. Bijvoorbeeld de kosten voor de zelftest en oefenen in de veiligheids-keten.
- Onder de GHOR staan de kosten voor de dienstverleningsovereenkomst met de GGD.
- Onder de Investeringen worden de kosten van vervanging van het materieel verantwoord.
- Onder de kosten Personeel worden de salariskosten van de medewerkers 24uursdienst, Ope-rationele informatievoorziening, Techniek en logistiek, Vakbekwaamheid, Crisisbeheersing ver-antwoord.

[4] Teksten missielijnen overgenomen uit de beleidsvisie 2020-2023

Vertaling rollen naar missielijnen

Wij vergroten de bewustwording over fysieke veiligheid

We creëren bewustwording bij inwoners, bedrijven en organisaties over het voorkomen van calamiteiten en we bieden handelingsperspectieven om zelfredzaamheid en samenredzaamheid te bevorderen. Een deel van de voorlichtingsactiviteiten doen we zelf en daarnaast maken we zo optimaal mogelijk gebruik van de kennis en kunde van onze netwerkpartners om het bereik van onze boodschap zo groot mogelijk te maken. Partners maken op hun beurt weer gebruik van de VRD als netwerkorganisatie. Er is structureel extra aandacht voor niet- en minder zelfredzame mensen, omdat zij bij calamiteiten en crises kwetsbaarder zijn.

		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Programma Bewustwording							
Risicobeheersing	Lasten	303	130	130	130	130	130
Personeel	Lasten	3.229	3.154	3.451	3.673	3.813	3.939
Saldo lasten	Saldo	3.532	3.284	3.581	3.803	3.943	4.069
Risicobeheersing	Baten	0	0	0	0	0	0
Personeel	Baten	38	10	10	10	10	10
Saldo baten	Saldo	38	10	10	10	10	10
Totaal programma Bewustwording		3.494	3.274	3.572	3.793	3.933	4.059

Toelichting bij de tabel:

- Een toename van kosten als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen.

Hierna wordt ter informatie kort opgesomd welke kosten onder de verschillende posten worden verantwoord:

- Onder Risicobeheersing worden de kosten verantwoord voor (brand)veilig leven. De kosten bestaan uit het geven van voorlichting onder meer op scholen en het voeren van campagnes, zoals de Bock-campagne.
- De Personeelskosten bestaan uit de salariskosten voor Risicobeheersing.

Vertaling rollen naar missielijnen

We zijn onderdeel van de samenleving

De VRD kan haar taken alleen effectief uitvoeren als zij in verbinding staat met de samenleving en daar onderdeel van uitmaakt. De VRD is immers van en voor de samenleving: de samenleving is het grootste netwerk van de VRD. We geven hier op diverse manieren vorm aan:

- **We gaan actief het gesprek over veiligheid aan met inwoners, bedrijven, organisaties en medeoverheden in Drenthe.**
- **We werken nauw samen met partners die vergelijkbare doelen voor ogen hebben en ondersteunen of coördineren naar behoefte in de bijbehorende netwerkstructuren.**
- **Brandweerzorg wordt in het grootste gedeelte van Drenthe georganiseerd samen met de inwoners van Drenthe via het systeem van brandweervrijwilligers. Brandweerposten zijn daardoor stevig verankerd in de Drentse samenleving.**

		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Programma Samenleving							
Jeugdbrandweer	Lasten	30	48	48	48	48	48
Huisvesting	Lasten	2.251	2.198	2.198	2.198	2.198	2.198
Saldo lasten	Saldo	2.281	2.246	2.246	2.246	2.246	2.246
Jeugdbrandweer	Baten	7	6	6	6	6	6
Huisvesting	Baten	951	943	943	943	943	943
Saldo baten	Saldo	957	949	949	949	949	949
Totaal programma Samenleving		1.324	1.297	1.297	1.297	1.297	1.297

Hierna wordt ter informatie kort opgesomd welke kosten onder de verschillende posten worden verantwoord:

- Onder de kosten van Jeugdbrandweer worden de kosten verantwoord voor het in stand houden van de jeugdbrandweerteams.
- Onder Huisvesting worden de kosten verantwoord voor het beheer en onderhoud van de gebou-wen, voor zover dat de verantwoordelijkheid is van de VRD als gebruiker.

Vertaling rollen naar missielijnen

We zijn een vitale en flexibele organisatie

De VRD moet flexibel en wendbaar zijn om snel in te kunnen spelen op trends en ontwikkelingen in de samenleving en tijdens calamiteiten en crises. Dat vraagt om een flexibele en wendbare organisatie met vitale en flexibele medewerkers. Door te organiseren en sturen vanuit waarden, kan de organisatie zo optimaal mogelijk functioneren en snel inspelen op veranderingen. Die flexibiliteit en wendbaarheid gebruiken we ook in onze netwerken. Afhankelijk van het thema en de behoefte van onze netwerkpartners kiezen we de rol die het best past in dat netwerk: adviserend, faciliterend, coördinerend of een combinatie daarvan. Het uiteindelijke doel is om een sterk netwerk te vormen, omdat een sterk netwerk een randvoorwaarde is voor optimale onderlinge samenwerking.

		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Programma Organisatie							
ICT	Lasten	882	804	804	804	804	804
Organisatiekosten	Lasten	1.101	1.061	1.061	1.061	1.061	1.061
Investeringen	Lasten	400	400	400	400	400	400
Personeel	Lasten	4.036	3.942	4.314	4.591	4.766	4.924
Saldo lasten	Saldo	6.419	6.207	6.579	6.855	7.031	7.188
Organisatiekosten	Baten	128	111	111	111	111	111
Investeringen	Baten	0	0	0	0	0	0
Personeel	Baten	47	12	12	12	12	12
Saldo baten	Saldo	176	123	123	123	123	123
Totaal programma Organisatie		6.243	6.084	6.456	6.732	6.908	7.065

Toelichting bij de tabel:

- Een toename van kosten als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen.

Hierna wordt ter informatie kort opgesomd welke kosten onder de verschillende posten worden verantwoord:

- Onder de kosten van ICT worden de kosten verstaan voor het beheer, onderhoud en vervanging van de informatiesystemen.
- Onder Organisatiekosten zijn de facilitaire kosten, landelijke contributies, kosten salaris- en finan-cieel systeem verantwoord.
- Onder Investeringen staan de kosten van automatisering hardware.
- Onder Personeel staan de salariskosten van het ondersteunend personeel (directie, financiën, P&O, secretariaat, I&A en facilitair).

Financiële en algemene dekkingsmiddelen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de dekkingsmiddelen die de VRD ter beschikking staan voor de uitvoering van de taken. Het betreft hier de gemeentelijke- en de rijksbijdrage. Onder de post overige kosten is opgenomen de nog aan producten toe te wijzen compensatie voor prijsontwikkeling.

		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dekkingsbronnen							
Gemeentelijke bijdrage	Baten	27.563	28.378	31.578	33.638	34.530	35.790
Bdur	Baten	5.404	5.211	6.909	6.909	6.909	6.909
Saldo baten	Saldo	32.967	33.589	38.487	40.547	41.439	42.699
Overige kosten	Lasten	99	1.359	3.989	4.479	4.355	4.690
Heffing vennootschapsbelasting	Lasten	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	Lasten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten	Saldo	99	1.359	3.989	4.479	4.355	4.690
Totaal aan dekkingsbronnen		32.868	32.230	34.499	36.069	37.085	38.009
Resultaat voor bestemming		-210	-217	8	8	8	8
Mutatie reserves	Lasten	39	217	-8	-8	-8	-8
Resultaat na bestemming		-171	0	0	0	0	0

Toelichting bij de tabel:

- De gemeentelijke bijdrage neemt toe op basis van loon- en prijsstijgingen en de overige genoemde ontwikkelingen zoals aangegeven in de kaderbrief.
- De post overige kosten zoals hierboven aangegeven bevat de extra middelen en de compensatie prijsontwikkeling.

Paragrafen

1. Inleiding

De van toepassing zijnde paragrafen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording voor de VRD zijn:
- Weerstandvermogen en risicobeheersing
- Financiering
- Verbonden partijen
- Bedrijfsvoering
- Onderhoud kapitaalsgoederen

De paragraaf bedrijfsvoering is geïntegreerd in de missielijn Vitale en flexibele organisatie en wordt hieronder niet toegelicht. De paragrafen Grondbeleid en Lokale heffingen zijn niet van toepassing voor de VRD.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de weerstandscapaciteit die de gemeenschappelijke regeling heeft om de niet begrote kosten op te vangen.

De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is als volgt opgebouwd:
- Risicobeleid
- Weerstandscapaciteit
- Risico-inventarisatie per 31 december 2022
- Weerstandspositie
- Kengetallen

a. Risicobeleid

In 2021 heeft de werkgroep GRIP op GR-en, bestaande uit Drentse griffiers en VDG-bestuur, de notitie 'Samen werken voor Drenthe' opgesteld. In de notitie, die vanaf 2022 van toepassing is voor de gemeenschappelijke regelingen, worden ten aanzien van de weerstandsparagraaf de volgende werkafspraken gemaakt:

1. Weerstandscapaciteit is aanwezig bij de deelnemers en in beperkte mate bij de gemeenschap-pelijke regeling.
2. Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijk regelingen vermeldt in de begroting het ver-schil tussen benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen in totaal en naar rato voor de af-zonderlijke deelnemers.
3. Een algemene reserve is toegestaan om ontwikkelingen in het loon- en prijspeil af te dekken, met een maximale omvang van 2,5% van de lasten van het betreffende jaar.
4. Als de verwachting is dat de ontwikkelingen in het loon- en prijspeil boven de maximale om-vang van 2,5% uitkomt, is afwijken van de richtlijn van 2,5% mogelijk. Hiervoor doet het DB van de gemeenschappelijke regeling een gemotiveerd voorstel aan het algemeen bestuur.
5. Het bedrag boven het vastgestelde maximum van de algemene reserve, vloeit naar rato van de deelnemersbijdrage terug naar de deelnemers.

De Veiligheidsregio Drenthe heeft deze afspraken in zijn geheel overgenomen en uitgevoerd.

b. Weerstandscapaciteit

Voor het berekenen van de weerstandscapaciteit mag op basis van de richtlijnen van het Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader (GTK) alleen de Algemene Reserve worden meegenomen. De weerstandscapaciteit geeft aan in welke mate de VRD in staat is de risico's in financiële zin op te vangen. Op basis van de notitie "Samen werken voor Drenthe" heeft de Algemene Reserve van de VRD een bestemming gekregen en kan deze alleen worden ingezet voor het opvangen van loon- en prijsontwikkelingen. De VRD heeft daardoor zelf geen beschikbaar weerstandsvermogen. De hoogte van de algemene reserve bedraagt 2,5% van de totale begrote lasten, zijnde 2,5% van € 34.179.960 = € 854.499.

In onderstaande tabel is de stand van de reserves weergegeven:

	Eindbalans	Resultaat bestemming	Beginbalans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
	31-dec-22	(besluit AB)	1-jan-23			31-dec-23
Algemene reserve	854.499	-170.265	684.234		684.234	0
Saldo algemene reserve	854.499	-170.265	684.234	0	684.234	0

Bestemmingsreserves	Eindbalans	Resultaat bestemming	Beginbalans	Toevoeging	Onttrekking	Eindbalans
	31-dec-22	(besluit AB)	1-jan-23			31-dec-23
Loon- en prijsontwikkeling	0	0	0	684.234	0	684.234
Rampenpot	250.459	0	250.459	0	0	250.459
Nieuw leren	78.241	0	78.241	0	0	78.241
GHOR Opleiden en oefenen	0	0	0	0	0	0
WW kosten	0	0	0	0	0	0
LMS	500.000	0	500.000	0	0	500.000
Goed werkgeverschap	399.777	0	399.777	8.000	0	407.777
Beleidsimpuls	0	0	0	0	0	0
Versterking VRD - begroting 2023	513.983	0	513.983	0	225.000	288.983
Saldo bestemmingsreserves	1.742.460	0	1.742.460	692.234	225.000	2.209.694

c. Risico-inventarisatie per 31 december 2022

Risico	Risicokans	Impact	Bedrag
Algemeen			
Klimaateffecten	gemiddeld	groot	375.000
Beschikbaarheid en prijs van energie	gemiddeld	groot	375.000
Personeel en organisatie			
Ontwikkelingen 2e loopbaanbeleid/FLO	klein	gemiddeld	90.000
Arbeidsmarktproblematiek	gemiddeld	groot	375.000
Financieel/economisch			
Loonontwikkelingen boven compensatie	zeer groot	zeer groot	1.125.000
Prijsontwikkelingen boven compensatie	zeer groot	zeer groot	1.125.000
Onverwachte ontwikkeling groot	gemiddeld	gemiddeld	150.000
Huisvesting			
Ontwikkelingen huisvesting nieuwbouw	gemiddeld	gemiddeld	150.000
ICT en informatievoorziening			
Digitale verstoring/Cybercrime	zeer groot	groot	675.000
Brandweer			
Verstoring van het huidige opleiding-	gemiddeld	groot	375.000
Totaal risico's			4.815.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat alle risico's zijn gewogen naar de kans dat ze zich kunnen voordoen en de financiële impact die ze voor de VRD kunnen hebben. Op geld gewaardeerd betekent dit een bedrag van € 4.815.000. Bij het inventariseren van de risico's hebben wij het voorzichtigheidsprincipe in acht genomen. Dit betekent dat wij rekening houden met alle mogelijke risico's op balansdatum. Risico's doen zich normaal gesproken niet gelijktijdig voor.

Risico's algemeen

Klimaateffecten
De ontwikkelingen in het klimaat hebben invloed op de primaire processen van de brandweer. Het risico op grotere calamiteiten als gevolg van klimaatontwikkelingen neemt toe, wat zorgt voor extra inzet van vrijwilligers en middelen. Bij de inzet van de brandweer op deze grotere calamiteiten staat het reguliere proces onder druk.

Beschikbaarheid en prijs van energie
De gas- en elektriciteitsprijzen hebben de afgelopen tijd ongekende hoogtes bereikt. Door de lopende contracten heeft dit voor de jaarrekening 2022 nog geen gevolgen. Het contract voor gas loopt per 1 januari 2023 af. Voor elektra heeft de VRD nog een lopend contract. Door het opnieuw moeten aanbesteden van een overeenkomst voor gas zullen de kosten vanaf 2023 aanzienlijk toenemen. In de begroting 2023 is hiermee geen rekening gehouden.

Risico's personeel en organisatie

Ontwikkelingen 2e loopbaanbeleid/Functioneel Leeftijdsontslag
Voor brandweermedewerkers die na 2016 in dienst zijn gekomen heeft de werkgever na 20 jaar de verplichting om te zorgen voor een andere functie. Maatregelen hiervoor zijn al in gang gezet, maar het is nog onzeker of dit op termijn tot de gewenste resultaten zal leiden. Medewerkers worden aangespoord of ondersteund om zelf initiatief te nemen om ander werk te vinden Door externe ontwikkelingen op het gebied van de huidige FLO-regeling dreigen de regio's met hogere kosten te maken te krijgen die niet in de voorziening zijn meegenomen.

Arbeidsmarktproblematiek
In de huidige arbeidsmarkt worden we steeds vaker geconfronteerd met moeilijk in te vullen vacatures, het potentieel in de vijver waaruit gevist wordt neemt steeds meer af. Er is een risico dat onze dienstverlening in gevaar komt als we niet de juiste man/vrouw tijdig genoeg op de juiste plaats weten te krijgen en we daardoor hogere kosten maken voor werving en selectie of inhuur en inwerken.

Risico's financieel/economisch

Loonontwikkelingen boven compensatie
De bestemmingsreserve loon- en prijsontwikkelingen is maximaal 2,5% van de begrote lasten op basis van de notitie "Samen werken voor Drenthe". Voor de loon- en prijsontwikkelingen in de begroting wordt uitgegaan van de CPB reeksen; Prijs Bruto binnenlandsproduct, Prijs overheidsconsumptie beloning werknemers.

Prijsontwikkelingen boven compensatie
De bestemmingsreserve loon- en prijsontwikkelingen is maximaal 2,5% van de begrote lasten op basis van de notitie "Samen werken voor Drenthe". Voor de loon- en prijsontwikkelingen in de begroting wordt uitgegaan van de CPB reeksen; Prijs Bruto binnenlandsproduct, Prijs overheidsconsumptie beloning werknemers.

Onverwachte ontwikkelingen groot brandweermaterieel
Ten aanzien van het groot brandweermaterieel worden we meer en meer geconfronteerd met ontwikkelingen, zoals regelgeving en schaarste, waarop niet te sturen is. Hieronder vallen de aanbestedingstrajecten die veelal langer duren dan verwacht. Om het vervangende materieel langer in stand te houden worden daardoor extra kosten gemaakt. Ook snelle veranderingen op technisch vlak spelen hier een rol, meestal leiden deze ontwikkelingen tot een hogere vervangingsprijs.

Risico's huisvesting

Ontwikkelingen huisvesting nieuwbouw
Als er stagnatie in de nieuw te bouwen kazernes ontstaat, moeten extra kosten gemaakt worden om de huidige kazernes langer in stand te houden, dan wel tijdelijke andere locaties gehuurd worden om het materieel te kunnen stallen.

Risico's ICT en informatievoorziening

Digitale verstoring/Cybercrime
De ontwikkelingen op het gebied van ICT gaan snel, dit geeft kansen, maar brengt ook risico's met zich mee. Door de toenemende afhankelijkheid van digitale systemen komen bij uitval hiervan als gevolg van bijvoorbeeld stroomuitval of datadiefstal onze processen in gevaar. Dit kan een grote impact hebben op onze primaire processen en dan met name de acute hulpverlening.

Risico's brandweer

Verstoring van het huidige opleidings- en oefensysteem
De maatschappelijke trend dat mensen zich steeds minder lang binden is ook bij vrijwilligers te merken: zij nemen eerder afscheid van de organisatie. Dit brengt het risico met zich mee dat er een tekort ontstaat aan geschoolde en geoefende vrijwilligers.
Om voldoende vrijwilligers beschikbaar te hebben voor de primaire taken van de organisatie moeten hogere kosten worden gemaakt voor opleiden en oefenen.

d. Weerstandspositie

De weerstandspositie wordt uitgedrukt in een ratio. Deze ratio wordt, overeenkomstig de regels in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) berekend door het aanwezige weerstandsvermogen te delen door de financiële totaalwaardering van de risico's. Het Nederlands Instituut voor Risicomanagement (NARIS) heeft een beoordelingsmatrix opgesteld om de weerstandsratio t e kunnen kwalificeren.

Ratio	
> 2	Uitstekend
1,4 - 2	Ruim voldoende
1 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende

Door het ontbreken van weerstandsvermogen bij de VRD is de ratio voor de VRD 0. De VRD is onvoldoende in staat om de mogelijke risico's zelf op te vangen en zal bij het zich voordoen van deze risico's een beroep doen op de bij gemeenten aanwezige weerstandscapaciteit.

Gemeente	Benodigd weerstandsvermogen
Aa en Hunze	273.146
Assen	571.104
Borger-Odoorn	258.743
Coevorden	381.011
Emmen	1.232.256
Hoogeveen	463.200
Meppel	289.401
Midden Drenthe	338.924
Noordenveld	281.885
Tynaarlo	278.185
Westerveld	212.989
De Wolden	234.157
Totaal	4.815.000

e. Kengetallen

De BBV schrijft een verplichte set van vijf financiële kengetallen voor. De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de VRD. Naast het opnemen van deze kengetallen vindt ook een beoordeling plaats van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Door middel van de genoemde kengetallen wordt ‘de structureel en reëel sluitende begroting’ onderbouwd. Hierna volgt een overzicht van de kengetallen.

Om een beeld te krijgen van de financiële positie van de VRD zijn vier voor ons verplichte toepasbare financiële kengetallen ontwikkeld:
1. netto schuldquote
2. solvabiliteit
3. taakvelden
4. structurele exploitatieruimte

Netto schuldquote/ Netto schuldquote gecorrigeerd

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de VRD ten opzichte van de totale inkomsten en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

	2024	2025
Langlopende schulden	17.140.582	24.341.773
Kortlopende schulden	4.312.297	4.238.647
Financiele activa	4.318	3.417
Vorderingen	954.686	4.820.382
Liquide middelen	250.000	250.000
Subtotaal	22.661.883	33.654.219
Totale baten	39.750.290	41.810.290
Netto schuldquote	50,9%	56,2%

	2024	2025
Langlopende schulden	17.140.582	24.341.773
Kortlopende schulden	4.312.297	4.238.647
Vorderingen	954.686	4.820.382
Liquide middelen	250.000	250.000
Subtotaal	22.657.565	33.650.802
Totale baten	39.750.290	41.810.290
Netto schuldquote gecorrigeerd	50,9%	56,2%

De VNG heeft als richtlijn een norm van maximaal 130% voor de schuldquote. Daar blijft de VRD ruim onder.

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VRD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

Solvabiliteitsratio	
2024	8,4
2025	6,7
2026	7,5
2027	6,4

Structurele exploitatieruimte

In de begroting als de jaarrekening 2024 en volgende jaren wordt een storting gedaan in de reserves. De structurele exploitatieruimte is daarom in 2022 positief.

Structurele exploitatieruimte	
2024	0,02%
2025	0,02%
2026	0,02%
2027	0,02%

3. Financiering

a. Wet fido

Het Rijk stelt regels aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar. Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren).

b. Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten van de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld
tot 8,2% van de totale lasten (€ 38.457.290,-) van de programmabegroting. Voor 2024 bedraagt de limiet € 3,153 miljoen. In de onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de voor de komende jaren weergeven. Uitgaande van de geldende limieten zal in 2025 en in 2027 worden overgegaan tot het aantrekken van nieuwe leningen.

Berekening kasgeldlimiet 2020 (bedrag * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Toegestane kasgeldlimiet				
* In procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
* In bedrag	3.259	3.428	3.501	3.501
Omvang vlottende schuld				
Vlottende middelen	1.205	5.070	725	7.250
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	4.312	4.239	5.046	4.696
Toegestane kasgeldlimiet	3.259	3.428	3.501	3.501
Ruimte	151	4.260	-820	6.054

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VRD komt het neer op een bedrag van € 7,7 miljoen. Het renterisico is gelijk aan de jaarlijkse aflossing op de langlopende leningen voor de VRD € 2,8 miljoen. Hierdoor blijft de VRD binnen de berekende norm.

Kasstroom/Emu overzicht

In het stabiliteitspact binnen de Europese Unie is afgesproken dat een tekort voor de totale overheidssector niet hoger dan 3 procent van het bruto binnenlands product (BBP) mag zijn. Een goede informatievoorziening is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo

Tabel EMU saldo

nr.	Omschrijving (bedragen 8 € 1.000)	2023	2024	2025	2026
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit de reserves (zie BBV, artikel 17c)	8	8	8	8
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.415	3.475	3.535	3.595
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa, die op de balans worden geactiveerd	6.297	4.414	2.418	2.011
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de EU en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa, voor zover niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, en woonrijpmaken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie : Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen ed.) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten :				
	a. Gaat u effect verkopen ? (ja/nee)	neen	neen	neen	neen
	b. Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie ?	0	0	0	0
	Berekend EMU saldo	2.890	947	-1.109	-1.576

Kasstroomoverzicht	2024	2025	2026	2027
Resultaat voor reserves	8.000	8.000	8.000	8.000
Operationele activiteiten	8.000	8.000	8.000	8.000
Investeringen	-6.297.220	-4.414.206	-2.418.195	-2.010.776
Afschrijvingen	3.415.000	3.475.000	3.535.000	3.595.000
Mutatie Voorzieningen	-449.299	-444.054	-444.054	-444.054
Saldo	-3.331.519	-1.383.260	672.751	1.140.170
Financieringsactiviteiten	-3.323.519	-1.375.260	680.751	1.148.170
Aflossing leningen	-2.798.808	-3.798.808	-3.798.808	-3.798.808
Mutatie Uitgezette leningen	-	10.000.000	-	10.000.000
Mutatie Vorderingen	4.307.968	-3.865.696	4.345.382	-6.525.000
Mutatie Overlopenden activa	-1.198.392	740.004	-3.232.317	725.507
Mutatie kortlopende schulden	-208.162	-73.651	807.687	-349.843
Mutatie Overlopenden passiva	3.478.913	-1.368.589	1.455.305	-942.026
Saldo	3.581.519	1.633.260	-422.751	-890.170
Mutatie liquide middelen	250.000	250.000	250.000	250.000
Liquide middelen	250.000	250.000	250.000	250.000
Stand 1 januari	250.000	250.000	250.000	250.000
Stand 31 december	250.000	250.000	250.000	250.000

4. Verbonden Partijen

a. Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin de VRD een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als de VRD aansprakelijk is bij het niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de VRD vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. Gelet op deze kwalificaties van belang kent de VRD **geen** verbonden partijen. Hieronder worden de partijen waarmee de VRD een nauwe betrokkenheid heeft genoemd.

b. Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de veiligheidsregio's Fryslân en Groningen, in de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is echter volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON holding B.V. De BON holding B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V. en de Flexpool B.V. De BON factureert de afgenomen dienstverlening (opleiden of oefenen).

c. Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid, tot 2022 was dit het IFV

Dit is de organisatie die de krachten bundelt op het terrein van de publieke veiligheid in Nederland. Klimatologische, digitale, maatschappelijke en internationale ontwikkelingen brengen Nederland nieuwe typen crises en complexe maatschappelijke vraagstukken. Het Instituut wordt bestuurd door de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's. Het NIPV levert onder andere een bijdrage aan de brandweeropleidingen en het delen van informatie en expertise. Ook houdt het NIPV zich bezig met het verwerven en beheren van materieel, uitrusting en telecommunicatievoorzieningen. De VRD betaalt jaarlijks een contributie.

d. Samenwerkingspartijen

De VRD kan haar taken beter uitvoeren in samenwerking met andere partijen. De beste resultaten uit samenwerking zijn te behalen als de betrokken partijen zich vanzelfsprekend met elkaar verbonden voelen, bijvoorbeeld vanwege gemeenschappelijke waarden of belangen. Kwaliteit- en resultaatverbetering staan voorop.
Voorbeelden van samenwerking zijn:

- dienstverleningsovereenkomst met de Gemeente Tynaarlo voor de uitvoering van de salaris-administratie
- dienstverleningsovereenkomst met GGD Drenthe voor de administratievoering van de
- GHOR
- samenwerkingsovereenkomst met Veiligheidsregio Fryslân en Groningen voor de uitvoering van de personeelsadministratie voor het personeel van de MKNN wat niet overgegaan is naar de landelijke meldkamerorganisatie.
- samenwerkingsovereenkomst Zorg- en VeiligheidsHuis Drenthe (Pijofach, AB besluit 3-10-2018).

5. Onderhoud kapitaalgoederen

a. Kapitaallasten materieel

Er wordt in de bijdrage van de basisbrandweerzorg uitgegaan van een bijdrage in het materieel op basis van het materieel vervangingsplan. De basis hiervoor is het overgenomen materieel van de gemeenten. De VRD moet binnen deze bijdrage zorgdragen voor de financiering en vervanging van het materieel. Op basis van de afgelopen jaren zullen de afschrijvingslasten de komende jaren stijgen. Hiervoor is jaarlijks een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 60.000,- noodzakelijk.

b. Huisvesting

Gesprekken met een aantal gemeenten lopen nog over de wijze waarop de huisvesting geregeld wordt en wat hier de financiële gevolgen van zijn. Dit wordt vervolgd in de komende jaren.

c. Investeringen

Voor 2024 en verder staan de volgende investeringen gepland.

Investeringsprogramma	2024	2025	2026	2027
Gebouwen				
Huisvesting	0	0	0	0
Vervoermiddelen				
Voertuigen	4.750.000	2.500.000	1.043.175	1.385.000
Inventaris rijdend materiaal	233.620	148.830	557.520	99.220
Machines, apparaten en installaties				
ICT	115.000	127.000	78.500	10.000
Inventaris	75.000	75.000	75.000	75.000
Materieel duiken	0	40.200	18.000	8.500
Ademlucht	253.600	248.176	221.000	8.056
Overige				
Kleding	275.000	275.000	275.000	275.000
Telecommunicatie	150.000	1.000.000	150.000	150.000
Overige	445.000	0	0	0
Totaal aan investeringen	6.297.220	4.414.206	2.418.195	2.010.776

Uitgangspunten begroting

De begroting 2024 en de meerjarenraming zijn opgesteld volgens de uitgangspunten zoals verwoord in "Samen werken voor Drenthe". In de meerjarenraming is met loon- en prijscompensatie rekening gehouden. De financiële uitgangspunten zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Verloop gemeentelijke bijdragen (bedragen x 1 mln.)	
Bijdrage 2023	28.378.000
Bij: loon- en prijscompensatie 2024 (8,8%)	2.500.000
Impuls brandweerzorg	600.000
Autonome Ontwikkeling: Wet Open Overheid	40.000
Op peil brengen kapitaalslasten	60.000
Bijdrage 2024	31.578.000
Bij: loon- en prijscompensatie 2025 (6,6%)	2.100.000
Impuls brandweerzorg	-100.000
Op peil brengen kapitaalslasten	60.000
Bijdrage 2025	33.638.000
Bij: loon- en prijscompensatie 2026 (4,0%)	1.332.000
Impuls brandweerzorg	-500.000
Op peil brengen kapitaalslasten	60.000
Bijdrage 2026	34.530.000
Bij: loon- en prijscompensatie 2026 (3,5%)	1.200.000
Op peil brengen kapitaalslasten	60.000
Bijdrage 2027	35.790.000

Ontwikkelingen begroting 2024

In de begroting zijn onderstaande ontwikkelingen meegenomen:

Loon- en prijscompensatie 2024-2027

Voor de bepaling van de kostenstijgingen wordt rekening gehouden met een stijging lonen en prijzen van 4,2 % op basis van de Macro economische verkenning van het Centraal Planbureau[5]. Dit percentage wordt gecorrigeerd conform de uitgangspunten "Samenwerken voor Drenthe" met 4,6%. Hierdoor komt de het totale percentage voor loon- en prijscompensatie uit op 8,8%
In de notitie "Samenwerken voor Drenthe" wordt uitgegaan van een standaard verhouding Loon-/prijsontwikkeling van 70/30. Deze verhouding passen wij ook toe.

	2024	2025	2026	2027
Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers	4,7	5,4	4,5	3,9
Prijs bruto binnenlands product (%)	3,0	2,8	2,7	2,5
Aandeel loonkosten	70%	70%	70%	70%
Aandeel Prijs gerealateerde kosten	30%	30%	30%	30%
Loon- en prijsontwikkeling voor Veiligheidsregio Drenthe	4,2	4,6	4,0	3,5
Correctie voorgaande jaren	4,6	2,0	-	-
Loon en prijsontwikkeling meenemen in begroting	8,8	6,6	4,0	3,5

Daarnaast zijn onderstaande ontwikkelingen opgenomen in de begroting 2024 en verder:

Ontwikkeling kapitaallasten

Op basis van het bestuursbesluit van 23 maart 2016, waarbij destijds de investeringsruimte (€ 850.000,-) is ingezet voor dekking van gestegen lonen en prijzen, worden de gemeentelijke bijdragen vanaf 2019 jaarlijks verhoogd met € 60.000,- voor de toenemende kapitaallasten. Op basis van het eerdergenoemde bedrag zou de verhoging doorlopen tot 2033.

Impuls vakbekwaamheid brandweerpersoneel

De kracht van brandweeroptreden is geworteld in de teamprestatie, deze staat onder druk. Het is noodzakelijk te investeren in een bijscholing is voor alle brandweermensen, zodat zij achteraf in teamverband veilig en effectief kunnen optreden. Het gaat om veel mensen en daarom is een substantiële financiële impuls voor de komende 2 jaar noodzakelijk van respectievelijk € 600.000 voor 2024 en € 500.000 voor 2025.

Autonome ontwikkeling Wet open overheid

Voor de uitvoering van de Wet open overheid (Woo) is binnen de organisatie van de VRD en de GGD extra capaciteit nodig. Deze capaciteit zal dan ook ingezet worden voor beide organisaties. De kosten hiervan voor de VRD worden geraamd op € 40.000,- structureel.

[5] De cijfers zijn gebaseerd op de MEV maart 2023.

Financiële begroting en meerjarenraming 2024 - 2027

Recapitulatie meerjarenraming 2024-2027

Rekening houdende met de uitgangspunten geformuleerd in "Samenwerken voor Drenthe" en de autonome ontwikkeling ziet de meerjarenbegroting er als volgt uit:

		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Programma Calamiteiten en Crises							
Incidentbestrijding	Lasten	4.803	4.742	4.781	4.806	4.825	4.702
Operationele informatievoorziening	Lasten	208	152	152	152	152	142
Techniek en logistiek	Lasten	1.760	1.607	1.607	1.607	1.607	1.529
Vakbekwaamheid	Lasten	2.150	1.799	1.799	1.799	1.799	1.787
Crisisbeheersing	Lasten	222	247	247	247	247	247
GHOR	Lasten	1.316	1.352	1.441	1.501	1.549	1.323
Investeringen	Lasten	2.958	3.404	3.464	3.524	3.584	3.343
Personeel	Lasten	8.880	8.673	9.686	10.462	10.948	8.557
Saldo lasten	Saldo	22.297	21.974	23.176	24.096	24.709	21.630
Incidentbestrijding	Baten	1	0	0	0	0	0
Techniek en logistiek	Baten	46	30	30	30	30	30
Investeringen	Baten	125	113	113	113	113	113
Vakbekwaamheid	Baten	3	12	12	12	12	2
Personeel	Baten	104	26	26	26	26	257
Saldo baten	Saldo	280	181	181	181	181	402
Totaal programma Calamiteiten en Crisis		22.017	21.793	22.995	23.915	24.528	21.228
Programma Bewustwording							
Risicobeheersing	Lasten	303	130	130	130	130	130
Personeel	Lasten	3.229	3.154	3.522	3.804	3.981	3.112
Saldo lasten	Saldo	3.532	3.284	3.652	3.934	4.111	3.242
Risicobeheersing	Baten	0	0	0	0	0	0
Personeel	Baten	38	10	10	10	10	94
Saldo baten	Saldo	38	10	10	10	10	94
Totaal programma Bewustwording		3.494	3.274	3.643	3.925	4.102	3.148
Programma Samenleving							
Jeugdbrandweer	Lasten	30	48	48	48	48	48
Huisvesting	Lasten	2.251	2.198	2.198	2.198	2.198	2.133
Saldo lasten	Saldo	2.281	2.246	2.246	2.246	2.246	2.181
Jeugdbrandweer	Baten	7	6	6	6	6	6
Huisvesting	Baten	951	943	943	943	943	903
Saldo baten	Saldo	957	949	949	949	949	909
Totaal programma Samenleving		1.324	1.297	1.297	1.297	1.297	1.272
Programma Organisatie							
ICT	Lasten	882	804	804	804	804	804
Organisatiekosten	Lasten	1.101	1.061	1.061	1.061	1.061	890
Investeringen	Lasten	400	400	400	400	400	400
Personeel	Lasten	4.036	3.942	4.403	4.755	4.976	3.890
Saldo lasten	Saldo	6.419	6.207	6.667	7.020	7.241	5.983
Organisatiekosten	Baten	128	111	111	111	111	85
Investeringen	Baten	0	0	0	0	0	5
Personeel	Baten	47	12	12	12	12	117
Saldo baten	Saldo	176	123	123	123	123	207
Totaal programma Organisatie		6.243	6.084	6.544	6.897	7.118	5.776
Dekkingsbronnen							
Gemeentelijke bijdrage	Baten	27.563	28.378	31.578	33.638	34.530	27.328
Bdur	Baten	5.404	5.211	6.909	6.909	6.909	5.022
Saldo baten	Saldo	32.967	33.589	38.487	40.547	41.439	32.350
Overige kosten	Lasten	99	1.359	4.002	4.507	4.387	918
Heffing vennootschapsbelasting	Lasten	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	Lasten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten	Saldo	99	1.359	4.002	4.507	4.387	918
Totaal aan dekkingsbronnen		32.868	32.230	34.486	36.041	37.052	31.432
Resultaat voor bestemming		-210	-217	8	8	8	8
Mutatie reserves	Lasten	39	217	-8	-8	-8	-8
Resultaat na bestemming		119	0	0	0	0	0
Totale kosten programma's		33.078	32.447	34.478	36.033	37.044	31.424

Voor een toelichting op de missielijnen verwijzen wij naar de verschillende toelichtingen bij deze missielijnen.

Incidentele baten en lasten

In de begroting is een bedrag opgenomen voor de 0,1% WW-premie, deze wordt jaarlijks op de hiervoor bestemde bestemmingsreserve gestort.

Gemeentelijke bijdragen

Rekening houdende met de meerjarenraming ontwikkelen de gemeentelijke bijdragen zich als volgt:

Overzicht gemeentelijke Bijdrage	Aantal inwoners per 1-1-2022	Gemeentelijk bijdrage VRD 2024	Gemeentelijk bijdrage VRD 2025	Gemeentelijk bijdrage VRD 2026	Gemeentelijk bijdrage VRD 2027
Aa en Hunze	25.579	1.806.521	1.930.210	1.982.139	2.056.840
Assen	68.979	3.745.219	3.989.875	4.092.590	4.240.350
Borger-Odoorn	25.681	1.707.940	1.823.774	1.872.405	1.942.362
Coevorden	35.517	2.519.715	2.692.352	2.764.831	2.869.095
De Wolden	24.511	1.543.667	1.647.399	1.690.950	1.753.599
Emmen	107.856	6.261.662	6.676.218	6.850.263	7.100.633
Hoogeveen	55.857	3.039.392	3.238.030	3.321.426	3.441.393
Meppel	34.761	1.904.345	2.028.977	2.081.302	2.156.574
Midden Drenthe	33.689	2.239.845	2.391.745	2.455.518	2.547.258
Noordenveld	31.238	1.852.558	1.975.703	2.027.404	2.101.777
Tynaarlo	34.221	1.826.389	1.945.267	1.995.177	2.066.973
Westerveld	19.854	1.410.363	1.507.013	1.547.590	1.605.961
	497.743	29.857.615	31.846.563	32.681.596	33.882.816
Emmen 24 UUR		1.720.385	1.791.436	1.848.404	1.907.183
Totaal		31.578.000	33.638.000	34.530.000	35.790.000

Een deel van de gemeentelijke bijdrage wordt verrekend naar het aantal inwoners per gemeente. Hierdoor kunnen kleine onderlinge verschillen in de gemeentelijke bijdrage ontstaan ten opzichte van het voorgaande jaar. De totale gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedraagt € 31.578.000,- (conform afspraken uit "Samenwerken voor Drenthe", bestaande uit € 4.654.600,- (inwonersbijdrage) en € 26.923.400,- (bijdrage brandweerzorg).

Geprognosticeerde balans en financiële kengetallen

In het BBV is opgenomen dat voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen in de begroting. Met het opnemen van deze balans krijgt het bestuur meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Activa	1 januari 2023	1 januari 2024	1 januari 2025	1 januari 2026	1 januari 2027
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	22.083.499	24.393.737	27.275.957	28.215.163	27.098.358
Financiele vaste activa	5.219	4.318	3.417	2.516	1.615
	22.088.718	24.398.055	27.279.374	28.217.679	27.099.973
Vlottende activa					
Vorderingen	5.262.654	954.686	4.820.382	475.000	7.000.000
Liquide middelen	558.982	250.000	250.000	250.000	250.000
	5.821.636	1.204.686	5.070.382	725.000	7.250.000
Overlopende activa	1.709.772	750.000	689.228	689.228	689.228
Totaal	29.620.126	26.352.741	33.038.984	29.631.907	35.039.201
Passiva					
Vaste Passiva					
Algemene reserve	854.499				
Bestemmingsreserves	1.742.460	2.209.695	2.217.695	2.225.695	2.225.695
Resultaat bestemming	-170.265				
Voorzieningen	3.149.908	2.690.168	2.240.870	1.816.914	1.372.860
Vaste Schulden	19.939.389	17.140.582	24.341.773	20.542.965	26.744.157
Vlottende Passiva					
Kortlopende schulden	4.104.135	4.312.297	4.238.647	5.046.334	4.696.490
Totaal	29.620.126	26.352.741	33.038.984	29.631.907	35.039.201

Overige kengetallen

In het BBV staat aangegeven welke overzichten onderdeel van de begroting moeten zijn.
Deze overzichten zijn hieronder opgenomen en toegelicht.

Renteschema

Op basis van de notitie Rente 2017 staat beschreven hoe de rentetoerekening aan het taakveld Treasury vorm moet worden gegeven. Onderstaande tabel bepaalt het renteresultaat.

	2024	2025	2026	2027
Externe rente Lasten	201.661	171.788	143.593	115.397
Externe rente Baten	-473	-473	-473	-473
Saldo rentelasten en rentebaten	201.187	171.315	143.119	114.924
Aan taakvelden toe te rekenen Rente	201.187	171.315	143.119	114.924
Aan taakvelden toegerekende Rente	201.187	171.315	143.119	114.924
Rente resultaat voor taakveld Treasury	0	0	0	0

Taakvelden

Het volgende overzicht geeft inzicht in het verdelingsprincipe van de programma's naar de verplichte taakvelden in de gemeentelijke begrotingen.

Taakvelden		2024	2025	2026	2027
Nummer	Omschrijving	bedrag	bedrag	bedrag	bedrag
0.7	Gemeentefonds	6.909.290	6.909.290	6.909.290	6.909.290
0.5	Algemene dekkingsmiddelen	31.578.000	33.638.000	34.530.000	35.790.000
	Totaal baten	38.487.290	40.547.290	41.439.290	42.699.290
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	27.548.722	28.730.284	29.511.676	30.759.076
0.4	Overhead	6.544.134	6.896.752	7.117.920	7.117.920
0.61	Treasury	-	-	-	-
8.3	Wonen en Bouwen	384.873	405.473	414.393	426.993
0.8	Overige baten en lasten	4.001.561	4.506.781	4.387.301	4.387.301
	Totaal lasten	38.479.290	40.539.290	41.431.290	42.691.290
0.10	Reserve mutaties	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
0.10	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal resultaat		-	-	-	-
Percentage Overhead		17%	17%	17%	17%

Toelichting bij tabel Taakvelden:
Onder het taakveld 0.4 Overhead zijn de kosten zoals vermeld in het programma Organisatie opgenomen. Het taakveld 8.3 bestaat uit de loonkosten Risicobeheersing. In het taakveld 0.8 overige baten en lasten is de het bedrag voor prijsontwikkeling opgenomen.

Beleidsindicatoren
Tot slot is een vijftal beleidsindicatoren voorgeschreven. De waarden zijn hieronder aangegeven.

Beleidsindicatoren	2024	2025	2026	2027
Formatie	0,47	0,47	0,47	0,47
Fte/ 1000 inwoners				
Bezetting	0,39	0,39	0,39	0,39
Fte/ 1000 inwoners				
Apparaatskosten	35,3	38,1	39,9	30,9
Per inwoner				
Externe inhuur	1,3	1,2	1,1	1,1
Percentage loonkosten				
Overheadkosten	13,1	13,9	14,3	14,3
Per inwoner				
Aantal Inwoners Drenthe	497.743	497.743	497.743	497.743

Begroting **2024**

Crisisbeheersing, GHOR, Brandweer, Bedrijfsvoering en Financiën

Veiligheidsregio
Drenthe